

güneybatı duvarında iki panoda kalmış olan bu çiniler lâcivert zemin üzerine beyaz ve firuze renktedir. Palmet ve rûmilerin birbirine bağlanarak oluşturduğu renkli sır tekniğindeki bordürlerle sınırlanan firuze sırlı altıgen çiniler düşey dikdörtgen panolar şeklinde yan yana sıralanmıştır. Altıgen çinilerin ortasında altın yaldızlı gül-bezekler bulunmaktaydı. Rutubetten ve bakımsızlıktan çoğu dökülmüş olan çinilerin bir kısmı günümüzde Edirne Müzesi Türk ve İslâm Eserleri Bölümü'nde ve İstanbul'da Türk İnşaat ve Sanat Eserleri Müzesi'nde sergilenmektedir. Ayrıca mihrap nişinde kavsaranın köşeliklerinde, yıldızlar meydana getiren alçı kabartma geometrik kompozisyonda yıldızların kolları ve etraflarında alçıya gömülü firuze çini parçaları görülür. Çini panoların dışında kalan yüzeylerin kalem işi süslemelerle bezenmiş olduğu bilinmekteyse de günümüzde bunlardan bir iz yoktur.

Yapının batı duvarının kuzey ucunda doğu taçkapısı ile aynı eksende bir ikinci giriş bulunmaktadır. Basık kemerli bu giriş aralığının eskiden var olduğu ileri sürülen medrese ya da ilk minareye geçişi sağladığı düşünülmektedir. Zamanımızda bu girişin önünde demir doğrama bir sundurma bulunmaktadır. Doğu cephesinde üst pencerelerin ortasına yakın bir seviyede küçük taş konsollar dikhati çekmektedir.

Şah Melek Camii'nin taçkapısı

Şah Melek Bey'in Şah Melek Camii hazinesindeki kabri

Bunların sonradan ilâve edilen bir sundurmaya ait olduğu kabul edilmektedir. Harimin güney ve batı cephelerinde üç sıra halinde beşer pencere, kuzey cephesinde diğer cephelerdeki orta sıra pencereleri hizasında iki pencere mevcuttur. Doğu cephesinde üç sıra halinde altı pencere vardır. Harim gövdesinin üst kesiminde bütün cepheleri dolanan ve bir dizi silmeden oluşan bir saçak mevcuttur. Onikigen prizma şekilli kasnak gövdeye oranla basıktır. Gövdenin üst kesiminde doğu, batı ve güney yüzlerinde yer alan sivri kemerli pencereler gövdeyi ikiye bölen saçak sebebiyle kasnak üzerindeymiş gibi algılanmaktadır. Caminin kuzeydoğu cephesinde kesme taşla inşa edilmiş bir minare yer almaktadır. Minareye giriş kürsünün doğu yüzü üstündeki basık kemerli bir açıklıktan sağlanmaktadır. Harimin kuzeydoğu köşesiyle minare kürsüsü arasındaki bitişme çizgisi minarenin yapıya sonradan eklendiğini düşündürmektedir. Yapının orijinal minaresinin Balkan Savaşı sırasında yıkıldığı tahmin edilmektedir.

Yapının doğu cephesinin güney ucuna bitişik, 1965 yılında inşa edildiği bilinen kare planlı baldaken bir türbe bulunmaktadır. Ekrem Hakkı Ayverdi tarafından Sefer Şah adında bir kişiye ait olduğu belirtilen türbenin üstü, iki pâyve ve harim duvarı üzerine oturan pandantifli bir kubbeye örtülü olup zeminde üç kademeli bir altlık üstüne oturtulmuş bir taş sanduka görülmektedir. Caminin doğu ve güney cephelerinde hazire vardır. Yapının bânisi Şah Melek Paşa'nın mezarı da buradadır. Bir Bizans lahdinin üzerine oturtulmuş taş sandukadan oluşan mezarda mihrabı andıran baş taşı alt kesiminden çimentolu harç ile lahde tutturulmuştur. İlk üç satırı okunabilen kitâbesinden Şah Melek Paşa'nın 845 (1441-42) yılında vefat ettiği anlaşılmaktadır. Ayak taşının büyük bir bölümü kırıktır.

BİBLİYOGRAFYA :

Ahmet Bâdi, *Riyâz-ı Belde-i Edirne: Edirne Bahçeleri* (trc. Ratıp Kazancıgil), İstanbul 2000, I, 55; Osman Nuri Peremeci, *Edirne Tarihi*, İstanbul 1939, s. 64, 114; Oktay Aslanapa, *Edirne'de Osmanlı Devri Âbideleri*, İstanbul 1949, s. 100-103; a.mlf., "Edirne'de Türk Mimarisinin Gelişmesi", *Edirne: Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı*, Ankara 1993, s. 230; Gökbilgin, *Edirne ve Paşa Livâsı*, s. 201-202; a.mlf., "Edirne Şehrinin Kurucuları", *Edirne: Edirne'nin 600. Fetih Yıldönümü Armağan Kitabı*, s. 167-168; Rıfık Melül Meriç, *Edirne'nin Tarihi ve Mimari Eserleri Hakkında*, İstanbul 1963, s. 37, 63; Aptullah Kuran, *The Mosque in Early Ottoman Architecture*, Chicago 1968, s. 66-67; Ayverdi, *Osmanlı Mi'mârîsi II*, s. 417-420; Oral Onur, *Türk Mimari Vesikalarından Edirne Minareleri*, Edirne 1972, s. 27-28; a.mlf., *Edirne Türk Tarihi Vesikalarından Kitabeler*, İstanbul 1972, s. 92-96; Cahid Baltacı, *XV-XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri*, İstanbul 1976, s. 91; Gönül Öney, *Türk Çini Sanatı*, İstanbul 1976, s. 37; Mustafa Bilge, *İlk Osmanlı Medreseleri*, İstanbul 1984, s. 149-152; Abdülhamit Tüfekçioğlu, *Erken Dönem Osmanlı Mimarisinde Yazı*, Ankara 2001, s. 198-200; Sedat Bayrakal, *Edirne'deki Tek Kubbeli Camiler*, Ankara 2001, s. 9-23; Şakir Çakmak, *Erken Dönem Osmanlı Mimarisinde Taçkapılar: 1300-1500*, Ankara 2001, s. 130; A. Süheyl Ünver, "Edirne'de Şah Melek Paşa Camii Nakışları Hakkında", *VD*, sy. 3 (1956), s. 27-31; Bozkurt Ersoy, "Edirne Şah Melek Camii'nin Tanıtımı ve Mimari Özellikleri Hakkında Düşünceler", *Arkeoloji-Sanat Tarihi Dergisi*, sy. 6, İzmir 1992, s. 47-61.

N. ÇİÇEK AKÇIL

ŞAH MUHAMMED BEDAHŞÎ

(bk. BEDAHŞÎ, Şah Muhammed).

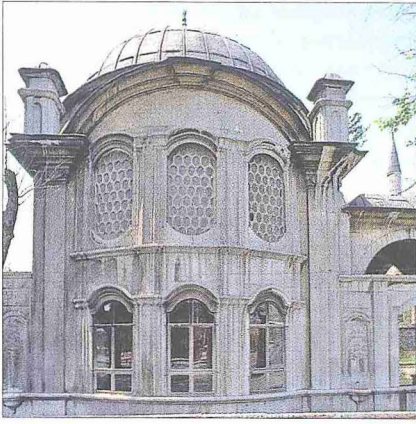
ŞAH MÜBÂREK

(bk. NECMEDDİN ŞAH MÜBÂREK).

ŞAH SULTAN KÜLLİYESİ

Eyüp'te
XVIII. yüzyılın sonunda
inşa edilen külliye.

Eyüp ilçesinde Zal Mahmud Paşa Camii'nin yanındadır. Türbe, sıbyan mektebi, sebül, çeşme ve hazireden meydana gelen külliye III. Mustafa'nın kızı ve III. Selim'in ablası olan Şah Sultan tarafından yaptırılmış ve 1215 (1800) yılında tamamlanmıştır. Mimarı İbrâhim Kâmil Ağa'dır. Külliye'nin yerinde ewelce İskender Bey Mektebi bulunmaktaydı. Şah Sultan, kötü durumdaki mektebi ve bitişigindeki Nâfiz Feyzullah Efendizâde Hamid Molla Efendi Konağı'nı yıktırması ve yerine külliye inşa ettirmiştir.

Şah Sultan Türbesi ve Çeşmesi

Külliyenin cephesi doğu yönünde cadde üzerinde yer alır. Solda her iki yanında birer küçük çeşmesi olan türbe, türbenin sağında avlu kapısı ve en sağda üzerinde sıbyan mektebi bulunan sebil yer alır. Avlu cephesinin en solundaki kesme taş örgülü, bir kapı ile dikdörtgen formlu, lokma demirli üç pencere açıklığına sahip bezemesiz bölüm dışında bütün cephe mermerdendir. Avlu kapısı yuvarlak kemerlidir. Kemer iki yanda, yüzeysel duvar pâyelerinin üstündeki kademeli profillerden meydana gelen başlıklara oturur. Kapının iki tarafından yüksek kaideler üzerindeki yalın başlıkları olan sütunçeler kapıya hareket kazandırır. Kapı üzerindeki altı satır halinde on iki beyitlik kitâbe Yesârîzâde Mustafa İzzet Efendi'nin hattıyla yazılmıştır. Daha yukarıda kapının üstünü dalgali bir saçak örter. Kapı dekoratif bir kilit taşına sahip bir kemerle avluya açılır. Kemerin üzerinde, "Cennet annelerin ayakları altındadır" hadisi yazılıdır. Cadde yönünde kapının her iki yanında madenî şebekeli, profil silmeli ve dalgali hatlı kemerleri olan ikişer pencere bulunmaktadır. Benzerlerine sebilin sağında ve türbenin solundaki çeşmenin yanında rastlanır. Pencere araları sathî duvar pâyeleri ve profilli yatay silmelerle hareketlendirilmiştir. Türbenin her iki yanındaki küçük çeşmeler birbirinin aynıdır. Üst kısımlarında iki satırlık kitâbeleri, oval formlu küçük yaklakları ve akant yapraklarıyla bezeli ayna taşları vardır.

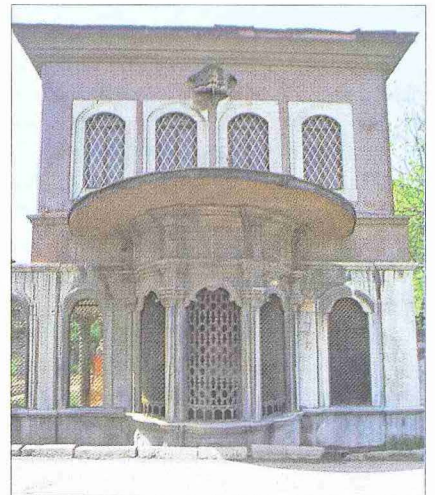
Türbeye kuzey tarafından girilir. Önde bağımsız dört sütunla türbenin ana gövdesine bağlı dört yarım sütun üzerine oturan yuvarlak kemerli üç açıklığa sahip re-

vak mevcuttur. Revakın yan yüzlerinden cadde tarafındaki, ortasında bir pencere bulunan mermer bir duvarla kapatılmıştır. Revakın orta kısmını pandantifli bir kubbe, iki yanını aynalı tonozlar örter. Revak sütunlarının araları kartuşlarla bezeli korkuluk levhalarıyla kapatılmıştır. Dışta köşeleri vurgulanmış ve dört yüzü dışbükey oval hatlarla yumuşatılmış, kare planla daire formunun keşişmesinden meydana gelen türbe içte 8 m. çapında yuvarlak planlıdır. Üstü kurşun kaplı ve doğrudan duvarlara oturan bir kubbeyle örtülüdür. Cephelelerde altta on bir, üstte on iki pencere vardır; pencereler basık kemerlidir. Alt pencereler içten kapaklı, dıştan madenî şebekeli, oval olan üst pencereler ise içten renkli camlarla tezyinatlı, dıştan alçı pekteklidir. Türbenin kapısı farklı iki renkte mermerle örülüdür ve yuvarlak kemerli giriş kapısının her iki yanındaki pencerelerden hemen sonra küçük boyutlu birer dolap nişi bulunmaktadır. Türbede yan cepheleri oluşturan karşılıklı üç pencereden sonra büyük boyutlu iki dolap nişi daha vardır. Nişlerin tekabül ettiği köşeler gövde boyunca yükselmekte ve profilli askı kemerleriyle sonlanmaktadır. Askı kemerlerinin üzerinde bu köşeler kulecikler şeklinde nihayete ermektedir. Türbede Şah Sultan'ın annesi Mihrişah Kadın, Şah Sultan ve eşi Nişancı Seyyid Mustafa Paşa yatmaktadır. Yapı bezeme açısından oldukça zengindir. Giriş kapısının kemerinin üstündeki panoya celi sülüs hatla Ankebût sûresinin 57. âyeti yazılmıştır. Yazının üzerinde ortasında III. Selim'in tuğrası bulunan, "S", "C" kıvrımlı silmelerle ve akant yaprağıyla zenginleştirilmiş bir taç kısmı yer alır. Kapının her iki yanında, dalgali hatlı ve profilli kemerlere sahip pencerelerin üzerinde celi sülüs hatla iki parça halinde Zümer sûresinin 53. âyetinin bir bölümü, alt sıra pencerelerin üzerindeki geniş yazı kuşağında Zümer sûresinin 73-75. âyetleri yazılıdır. Kitâbeler İsmâil Zühdü Efendi'nindir. Üst sıra pencerelerinin üst köşelerindeki madalyonlarda ism-i celâl, ism-i nebî, dört halife, Hasan, Hüseyin, Zübeyr, Sa'd, Sa'îd ve Talha isimleri yer alır. Türbe revakındaki kubbede ve aynalı tonozlarda, türbenin içinde kubbe yüzeyinde ve ana gövdede kalem işi bezemeler görülmektedir. Bezemede çiçek demeti, çelenk, şerit, şamdan, vazodan çıkan hurma ağaçları ve dallardan sarkan hurmalar motif olarak kullanılmıştır.

Barok üslûbunu yansıtan sebil oval planlı olup caddeye açılan üç cephesi üç bölüme ayrılmıştır. En altta yaklaşık 110 santi-

metreye kadar yükselen sathî duvar pâyecikleri ve profilli yatay silmelerle hareketlendirilmiş kaidesi yer alır. Silme ve duvar pâyecikleriyle yatay dikdörtgenler meydana gelen kaide kısmı ortalarında beyzî madalyonlara sahip, silmeleri akant yapraklarıyla zenginleştirilmiş kartuşlarla bezenmiştir. Etek kısmının üstünde madenî şebekeli üç pencere vardır. Altışar adet su verme açıklığı bulunan şebekelerden ortadaki ikisi yandakilerden farklıdır. XX. yüzyıl başlarına ait fotoğraflarda iki yandaki şebekelerin ortadakiyle aynı olduğu görülmekte ve bunların yenilediği anlaşılmaktadır. "S" ve "C" kıvrımlı, dalgali hatlı, asimetrik kemerli pencerelerin akant yaprağını hatırlatan dekoratif tepelikleri mevcuttur. Aralarında sathî duvar pâyecikleriyle sütunçeler bulunur. En üstte Sünbülzâde Vehbî Efendi'ye ait dört satırlık kitâbe yer alır. Sebili yarım daire formlu bir saçak örter. Saçağın altındaki kalem işi bezemeler günümüze ulaşmamıştır. Sebilin kapısı avluya açılmaktadır. Sebilin üstünde yer alan sıbyan mektebi açık ve kapalı olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Kare planlı olan kapalı birimin batı cephesi hariç bütün cephelerinde dört adet basık kemerli pencere vardır. Kapı, batı cephesinde üst kata çıkışı sağlayan merdivenin sahanlığına bağlanan koridora açılmakta, koridorun güneyinde dışa açılan galeri bölümü bulunmaktadır. Mektebin alt katında türbedara ve görevlilere ait iki oda mevcuttur. Odaların önünde revak kısmı yer alır. Batısındaki merdivenin altında üç adet abdest alma kurnası, merdivenin

Şah Sultan Sebili ve Sıbyan Mektebi

kuzeyinde üç tuvalet ve bir lavabo vardır. Ahşap tavanlı mektep kurşun kaplı kırma bir çatıyla örtülmüştür. Caddeye bakan cephesinde bir kuş evi görülür. Avludaki yer cümle kapısının tam karşısındadır. Mermer çeşmenin cephesinde “mâşallah” yazısı, “h. 1215” tarihi ve III. Selim’in tuğrası vardır. Çeşme aynası akant yapraklarıyla bezelidir.

BİBLİYOGRAFYA :

İzzet Kumbaracılar, *İstanbul Sebilleri*, İstanbul 1938, s. 47; Yıldız Demiriz, *Eyüp'te Türbeler*, Ankara 1989, s. 77-79; Hakkı Önkâl, *Osmanlı Hanedan Türbeleri*, Ankara 1992, s. 246-251; a.mlf., “Eyüp Mihrîşah ve Şah Sultan Türbelerinin Kitabeleri Işığında Mihrîşah Kadın Meselesi”, *Tarihî, Kültürü ve Sanatıyla Eyüpsultan Sempozyumu V: Tebliğler*, İstanbul 2002, s. 122-125; Mehmet Nermi Haskan, *Eyüp Tarihi*, İstanbul 1993, I, 265-268; II, 27, 144, 157, 216-217, 220-221, 236; Affan Egemen, *İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri*, İstanbul 1993, s. 777-779; Ömer Faruk Şerifoğlu, *Su Güzeli: İstanbul Sebilleri*, İstanbul 1995, s. 132-133; Süleyman Berk, “Eyüpsultan'da Celi Sülüs Kuşak Yazılar”, *Tarihî, Kültürü ve Sanatıyla Eyüpsultan Sempozyumu V: Tebliğler*, İstanbul 2002, s. 109-110; H. Örcün Barışta, “Eyüpsultan'da Kuşevleri”, a.e., s. 72-75; a.mlf., “Osmanlı İmparatorluğu Geç Dönem Ağaç İşlerinin Eyüpsultan'dan Seçkin Örnekleri”, a.e. VII: *Tebliğler*, İstanbul 2003, s. 84-89; Fahrettin Bozdağ, “Sıbyan Mektepleri ve Eyüp'teki Sıbyan Mektepleri”, a.e., VIII: *Tebliğler*, İstanbul 2004, s. 132-133; Doğan Kuban, *Osmanlı Mimarisi*, İstanbul 2007, s. 548-550; Behçet Ünsal, “İstanbul Türbeleri Üzerinde Stil Araştırması”, *VD*, sy. 16 (1982), s. 88; Hale Tokay, “Şah Sultan Külliyesi”, *DBİst.A*, VII, 127.

SEVGİ PARLAK

ŞAH VELİYYULLAH

(شاه ولي الله)

Ebû Abdilazîz Kutbüddîn
Şah Veliyyullah Ahmed b. Abdirrahîm
b. Vecîhüddîn ed-Dihlevî el-Fârûkî
(ö. 1176/1762)

Hindistanlı âlim ve ıslahatçı.

14 Şewal 1114 (3 Mart 1703) tarihinde Delhi şehrine bağlı Muzaffernagar'da doğdu. Soyu baba tarafından Hz. Ömer'e, anne tarafından İmam Mûsâ el-Kâzım'a ulaşır. VII. (XIII.) yüzyılın sonlarına doğru Hindistan'a yerleşmiş bir aileye mensuptur. Hayatına dair kaynaklarda yer alan bilgiler daha çok *Enfâsü'l-‘ûriifin* adlı eserindeki otobiyografisine dayanmaktadır. Dedesi Vecîhüddîn ile babası Abdürrahîm, Delhi ulemâsından olup her ikisi de *el-Fetâva'l-Hindîyye*'yi (el-Âlemgirîyye) hazırlayan heyette yer almıştı. Şeyh Muhammed Pühletî'nin kızı olan annesi Fahrünîsâ da dinî ilimlere vâkıftı. Şah Veliyyul-

lah küçük yaşta Kur'an'ı ezberledi. İlk öğrenimini babasının yanında gördü. Hindistan'da kendisinden en çok istifade ettiği hocası Şeyh Muhammed Efdal es-Siyâlkütî'dir. Henüz on dört yaşında iken seyrü sülûkünü tamamlayarak bir Nakşibendî şeyhi olan babasına intisap etti ve ölümünden önce ondan hilâfet aldı. Babasının vefatından (1131/1719) sonra onun kurduğu Rahîmiyye Medresesi'nde ders okutmaya başladı. On iki yıl süren bu faaliyet neticesinde çevresinde geniş bir talebe halkası oluştu. Şah Veliyyullah on dört yaşında iken dayısı Ubeydullah'ın kızıyla evlendi ve bu hanımından Muhammed adlı oğlu dünyaya geldi. Hanımının vefatı üzerine Seyyid Senâullah Pânîpetî'nin kızıyla nikâhlandı. Hindistan'da başlattığı dinî irşad faaliyetini kendisinden sonra sürdürecektir olan oğulları Abdülazîz, Refiuddin, Abdülkâdir ve Abdülganî ile Emetülazîz adlı kızı bu hanımından doğdu. 1143'te (1731) hac vazifesini ifa etmek amacıyla gittiği Mekke ve Medine'de yaklaşık on dört ay kaldı. Bu sırada özellikle hadisle ilgilendi, İslâmî ilimlerin diğer dallarındaki bilgilerini artırdı, ayrıca talebe okuttu. Onun, hocaları arasında Medine'deki Ebû Tâhir Muhammed b. İbrâhîm el-Kürdî'nin ilmî ve tasavvufî hayatından önemli derecede etkilendiğini belirtir. Hindistan'a dönünce Rahîmiyye Medresesi'nde yeniden ders okutmaya başladı, daha çok hadis ve tefsir ilimlerine ağırlık verdi. Kısa zamanda sayıları artan öğrencilerine medrese binası kâfi gelmeyince Sultan Muhammed Şah'ın desteğiyle kendisine daha geniş bir bina tahsis edildi. Sonraları Delhi Dârülulûmu diye şöhret bulan medrese, Hindistan'daki üç değişik dinî eğitim geleneğinin (Delhi, Leknev, Haydarâbâd) tefsir ve hadis ağırlık veren önemli birimini oluşturdu ve bir dârülhadis vazifesi gördü (bk. DÂRÜLULÛM). Şah Veliyyullah 29 Muharrem 1176 (20 Ağustos 1762) tarihinde Delhi'de vefat etti ve Eski Delhi'deki Münhedyân Mezarlığı'nda babasının yanına defnedildi.

Eserleri. Arapça ve Farsça bilen, velûd bir müellif olan Şah Veliyyullah'ın bu iki dilde yazıldığı pek çok eseri bulunmaktadır. Kesin sayısı tesbit edilemeyen eserlerinin önemlileri şöylece sıralanabilir: *Tefsir*. 1. *Fethu'r-rahmân fi tercemeti'l-Kur'ân*. Farsça bir Kur'an tercümesidir. Bazı kaynaklarda eserin, Nâsirüddin Muhammed b. Abdullah b. Korkmas'a ait (ö. 882/1477) *Fethu'r-rahmân fi tefsiri'l-Kur'ân* adlı Arapça kitabın (*Keşfü'z-zunûn*, II, 1232-1233) Farsça tercümesi olduğu kaydedilmekteyse de (Hamîdullah, s. 131) yeni ça-

lışmalar eserin Dihlevî'ye ait olduğunu ortaya koymuştur (Ahmad Khan, V/1 [1982], s. 37-44). İlk baskısı müellifin hayatında gerçekleştirilen (1156/1743) eserin (diğer baskıları için bk. *World Bibliography*, s. 356-362) yeni neşirleri de yapılmıştır (meselâ Karaçi 1983). *Fethu'r-rahmân*'ın Mevlânâ Muhammed Hayreddin Hindî Haydarâbâdî tarafından *et-Tefsîrü'l-Cemâli ale't-tenzîli'l-celâli* adıyla yapılan Türkçe tercümesi dört cilt halinde basılmıştır (Bulak 1294; tanıtımı için bk. Muhammed Hamîdullah, s. 131; *World Bibliography*, s. 464-465). 2. *Muqaddime der Fenn-i Terceme-i Qur'ân* (*Muqaddime fi kavânîni't-terceme*). Kur'an mütercimlerinin dikkat etmesi gereken hususlara dair bir risâledir. Hıfzurrahmân Sevâhrevî eseri Urduca'ya çevirmiştir (*Burhân*, XV/4 [1945], s. 232-248; XV/5 [1945], s. 294-300). 3. *el-Fevzü'l-kebir* fi usûli't-tefsir*. Çeşitli baskıları ve tercümeleri bulunan Farsça muhtasar bir eserdir (Delhi 1296, değişik mütercimlerce yapılmış Arapça tercümeleri için bk. *Fevzü'l-kebir*, T. trc. Mehmed Sofuoğlu, s. 118; Brockelmann, II, 614). Eserin Arapça tercümelerinden biri Süleyman el-Hüseynî en-Nedvî tarafından gerçekleştirilmiştir (Beyrut 1405/1984, 1407/1987). *el-Fevzü'l-kebir*'i Mehmet Sofuoğlu aynı adla Türkçeye çevirmiştir (İstanbul 1980). 4. *Fethu'l-habîr bimâ lâ bûdde min hıfzihî fi 'ilmi't-tefsir*. *el-Fevzü'l-kebir*'in tekmlisi kabul edilen risâle özellikle Abdullah b. Abbas'ın garîbü'l-Kur'ân'la ilgili açıklamalarını içerir (Leknev 1314). Ayrıca *el-Fevzü'l-kebir* ile yapılmış değişik baskıları bulunmaktadır (Kahire 1295; Delhi 1296). 5. *Te'vilü'l-ehâdis fi rumûzi kıssa'i'l-enbiyâ'*. Kur'an-ı Kerim'deki peygamber kıssalarına dair tasavvufî yorumları içeren bir eser olup Gulâm Mustafa el-Kâsımî tarafından neşredilmiştir (Haydarâbâd 1966). Eseri J. M. S. Baljon, *A Mystical Interpretation of Prophetic Tales by an Indian Muslim: Shâh Wali Allah's Ta'wil al-Ahâdith* adıyla İngilizce'ye (Leiden 1973), G. N. Jalbani Sindî diline (Haydarâbâd 1964) ve İngilizce'ye (*Ta'wil al-Ahâdith*, Lahore 1973) tercüme etmiştir.

Hadis. 1. *el-Erba'în*. Müellifin Medine'de bulunduğu sırada hocası Ebû Tâhir Muhammed el-Medenî'den aldığı, Hz. Ali'ye ulaşan muttasıl senedli kırk hadisi içermektedir (nşr. Enver Muhammedî, Leknev 1319). 2. *ed-Dürü's-semîn fi mübeşşirâti'n-nebiyyi'l-emîn* (Delhi 1890). Kırk hadis alanındaki diğer bir çalışmasıdır (Delhi 1890). Ayrıca İkbâl Ahmed Fârûkî tarafından yapılan Urduca tercümesiyle